

XI Seminarium Historyków Filozofii Polskiej

Wojna i pokój a filozofia polska

Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
Katedra Filozofii, Wydział Humanistyczny, Częstochowa, al. Armii Krajowej 36A

I dzień obrad, 15 maja 2023 (poniedziałek)

10:30-11:00	Inauguracja konferencji oraz przywitanie uczestników (s. 26)	
	Wykład inauguracyjny	
11:00-12:00	prof. dr hab. Jan Hertrich-Woleński, UJ, WSiIZ: Straty filozofii polskiej w latach 1939–1945 – ludzie i dzieła	
	Sesja plenarna (s. 26) moderator: dr hab. Wiesława Sajdek, prof. UJD	
12:00-12:30	prof. dr hab. Anna Brożek, UW: Antyirrationalizm wobec totalitaryzmów. Szkoła Lwowsko-Warszawska w latach 1939–1945	
12:30-13:00	prof. dr hab. Tadeusz Srogosz, UJD: Siedemnastowieczny ideał cnot rycerskich w piśmiennictwie polskim	
13:00-13:30	prof. dr hab. Karol Sauerland, UW: Dwa kongresy. Światowy Kongres Intelktualistów w Obronie Pokoju we Wrocławiu (1948) i Kongres berliński w obronie wolności kultury (1950)	
13:30-14:00	dr hab. Marek Rembierz, prof. UŚ: Doświadczenie wojny i totalitaryzmów w polskiej filozofii i pedagogice (konfrontacja – opór – uległość – przewyciężanie)	
14:00-15:30	Przerwa obiadowa	
	Sesja tematyczna A1 (s. 26) <i>Filozofia i pedagogika</i> moderator: dr hab. Wiesław Wójcik, prof. UJD	Sesja tematyczna A2 (s. 306) <i>Myśl polska w porównaniu z innymi tradycjami</i> moderator: dr hab. Ryszard Miszczyński
15:30-16:00	prof. dr hab. Janina Kostkiewicz, UJ: Filozofia wychowania Andrzeja Niesiołowskiego w rękopisach z ożlugu	prof. dr hab. Andrzej Wawrzynowicz, UAM: Od mesjanizmu polskiego do eurazjatyckiego misjonizmu i z powrotem. Metafilozoficzna glosa do teorii cywilizacji Aleksandra Dugina
16:00-16:30	ks. dr hab. Janusz Mączka, prof. UP JP II: Wychowanie a wojna. Refleksje filozoficzne okresu międzywojennego	dr Krystian Pawlaczyk, UAM: Pokojowy porządek w myśli Johna Milbanka a ideał społeczny Augusta Cieszkowskiego
16:30-17:00	dr hab. Sławomir Sztobryn, prof. ATH: Jak możliwe jest wychowanie do pokoju. Refleksja na bazie <i>O pedagogice</i> I. Kanta	mgr Konrad Wyszowski, UW: Wojna jako okazja do zobaczenia Rzeczypospolitej (w ruchu). Platon, Hegel, Cieszkowski
17:00-17:30	Przerwa kawowa	
	Sesja tematyczna B1 (s. 26) <i>Polski wkład w ius gentium</i> moderator: dr hab. Maciej Woźniczka, prof. UJD	Sesja tematyczna B2 (s. 306) <i>Filozofowanie w czasie wojny</i> moderator: dr Grzegorz Sitek
17:30-18:00	dr hab. Wanda Bajor, prof. KUL JP II: Wojna i pokój w polskiej średniowiecznej doktrynie praw narodów (<i>ius gentium</i>)	prof. dr hab. Adam Sawicki, UP: Filozoficzny zapis dramatu wojny w dziennikach Karola Ludwika Konińskiego
18:00-18:30	dr hab. Piotr Bartula, prof. UJ: Wojna sprawiedliwa – powracający dylemat	mgr Adrian Habura, UZ: O szczęściu w nieszczęściu. Władysława Tatarkiewicza rozważania nad szczęściem podczas II wojny światowej
18:30-19:00	dr hab. Sebastian Gałdecki, prof. UJD: Włódkowic o wojnie	dr hab. Ryszard Miszczyński, UJD: Jak doświadczenia Leśniewskiego z pracy w biurze szyfrów wpłynęły na język formalny jego systemów?

II dzień obrad, 16 maja 2023 (wtorek)

	Sesja tematyczna C1 (s. 26) <i>Czy rosyjska kultura duchowa jest dla nas zagrożeniem?</i> moderator: dr Grzegorz Sitek	Sesja tematyczna C2 (s. 306) <i>Polscy filozofowie podczas wojny</i> moderator: dr hab. Sebastian Gałdecki, prof. UJD
9:30-10:00	dr hab. Urszula Cierniak, prof. UJD: Dylematy imperialne rosyjskiej inteligencji. Rekonesans	dr hab. Jacek Brezczko, UMB: Rosja w oczach Miłosza (próby syntezy oraz impresje)
10:00-10:30	dr hab. Lucyna Wiśniewska-Rutkowska, prof. UJK: Pacyfizm czy zagłada. Uwagi i refleksje na marginesie <i>O przeciwstawianiu się złu sił</i> Iwana Iljina	ks. dr hab. Rafał Charzyński, KUL JP II: Filozof i wojna. Czesław Martyniak (1906–1939) i jego filozofia prawa
10:30-11:00	dr Tomasz Herbich, UW: Czy rosyjska kultura duchowa jest dla nas zagrożeniem? Uwagi historyczno-filozoficzne	dr hab. Tomasz Mróz, prof. UZ: Bohdan Kieszkowski – badacz neoplatonizmu renesansowego i jego złamana przez wojnę kariera (z wykorzystaniem materiałów zebranych przez Profesora Czesława Głombika)
11:00-11:30	mgr Wojciech Micał, UJ: Etyczne źródła wojny i pokoju w myśli prawosławnej na podstawie pism św. Grzegorza Palamasa	dr hab. Wiesław Wójcik, prof. UJD: Sytuacja wojenna a twórczość naukowa na przykładzie matematyków Polskiej Szkoły Matematycznej
11:30-12:00	dr Mariusz Oziębłowski, UJD: Rola Polski w historiozoficznym projekcie rzeczy prawosławnej Fiodora Dostojewskiego	dr hab. Adam Olech, prof. UJD: O kilku epizodach wojennych Ingardena i Ajdukiewicza
12:00-12:30	Przerwa kawowa	
	Sesja tematyczna D1 (s. 26) <i>Wojna i walka jako inspiracja i przedmiot filozofowania</i> moderator: dr Marek Perek	Sesja tematyczna D2 (s. 306) <i>Filozofia polityczna oraz filozof wobec polityki przemocy</i> moderator: dr Mariusz Oziębłowski
12:30-13:00	dr hab. Ryszard Wiśniewski, prof. UJD: Wojna i godność. Analiza wybranych przypadków	ks. prof. dr hab. Pavol Dancak, University of Presov: Solidarność jako antidotum na wojnę
13:00-13:30	dr hab. Paweł Polak, prof. UP JP II: Wojna światowa w kontekście nauki z perspektywy neoscholastyka – przypadek Feliksa Hortyńskiego SJ	dr Halina Kozdęba-Murray, UJ: Odpowiedzialność jednostki w warunkach systemu totalitarnego
13:30-14:00	dr Grzegorz Bednarczyk, UMCS: Wojna między cywilizacjami w myśli historiozoficznej Feliksa Konecznego	dr Ryszard Wójtowicz, URZ: „Miłość Wszeludzka” gwarantem pokoju światowego. O filozofii i polityce prawa Leona Petrażyckiego
14:00-14:30	dr Antoni Płoszczyniec, UP: Spór Henryka Elzenberga ze Szkołą Lwowsko-Warszawską w świetle tezy „Stan filozofowania jest stanem wojny”	mgr Karolina Filipczak, UW: Filozofia polityczna Bronisława Ferdynanda Trentowskiego – komentarz do tekstów zamieszczonych w „Teraźniejszości i Przyszłości”
14:30-15:00	dr Paweł Sznajder, UP: Hermeneutyka filozoficzna w świetle teorii walki T. Kotarbińskiego	mgr Marek Barton, Instytut Historii Nauki PAN, Warszawa: Filozofia w Polsce po II Wojnie Światowej – idee i instytucje
15:00-16:30	Przerwa obiadowa	
	Sesja tematyczna E1 (s. 26) <i>Teoria i praktyka wojny</i> moderator: dr hab. Wiesława Sajdek, prof. UJD	Sesja tematyczna E2 (s. 306) <i>Logika i antropologia a problematyka wojny</i> moderator: dr hab. Adam Olech, prof. UJD
16:30-17:00	dr Stanisław Buda: Czym jest wojna?	dr hab. Jacek Ugliński, prof. UZ: Halina Poświatowska o przyczynowości w <i>Systemie logiki</i> Johna Stuarta Milla
17:00-17:30	MPhil Hugo Lunn, Durham University: Carmen Mauri, Plezia i Gansiniec, czyli trzy ofiary wojny	dr Grzegorz Sitek, UJD: O kilku polskich ideach logicznych powstałych w okresie międzywojennym i ich wpływie na logikę światową
17:30-18:00	mgr Tomasz-Łukasz Stanowski, IF UJ: Wojna w obozie Boga: pomiędzy dogmatyką a filozoficzną praktyką. Stanowisko XIX wiecznej polskiej prawicy katolickiej wobec filozofii Schellinga	dr Marek Perek, UJD: Kuhn – Amsterdamski: amerykańsko-polska dyskusja o rozwoju nauki
18:00-18:30	dr hab. Wiesława Sajdek, prof. UJD: Czy nieetyczny rozkaz jest rozkazem? Na podstawie <i>De virtute militari</i>. Zarys etyki wojskowej Józefa Marii Bocheńskiego	dr hab. Maciej Woźniczka, prof. UJD: Gdzie zaczyna się wojna? Z problematyki filozoficznej antropologii agresji